

Управління продукцією, яка не відповідає вимогам стандартів в системі менеджменту якості

Ю.Л. Труш, аспірант

Національний університет харчових технологій

Розглянуто основні питання пов'язані з управлінням продукції, яка не відповідає вимогам стандартів в системі менеджменту якості

Постановка проблеми. Сучасний стан розвитку економіки в даний час характеризується нестабільністю, що пов'язано насамперед з світовою економічною кризою, яка має повний вплив на всі сфери без винятку. Діяльність підприємств постійно залежить від умов внутрішнього та зовнішнього середовища які мають тенденцію зростати. Також не залишаються без уваги підприємства - виробники вітчизняної продукції, які намагаються забезпечити населення якісними товарами та послугами. Зі вступом України до Світової організації торгівлі вимоги до якості продукції зростають. Дотримання таких умов дає можливість вітчизняним підприємствам розширювати ринок продаж. Також на сьогодні актуальною темою залишається управління продукцією, яка не відповідає вимогам в системі менеджменту якості. Ефективне вирішення та уникнення такої проблеми зменшує фінансові витрати та забезпечує хорошу репутацію про товари серед споживачів, і як наслідок високу конкурентоспроможність підприємства.

Аналіз досліджень та публікацій по даній проблематиці свідчить, що питання по управлінню якістю продукції вирішувалися ще за часів Арістотеля в 4 столітті до нашої ери. Пізніше іноземні та вітчизняні вчені розглядають детальніше основні аспекти по даній тематиці. Стає очевидно, що інтерес науковців присутній і сьогодні, адже велика кількість проблем з економічної точки зору залишається невирішеними. На рівні підприємства

питання пов'язані з управлінням якістю продукції є також важливими, і досліджуються відділом по управлінням якістю безперервно. Коригувальні заходи та пропозиції, щодо управління продукцією яка не відповідає вимогам, розробляються постійно для побудови ефективного механізму управління.

Мета статті полягає в узагальненні основних положень управління продукцією, яка не відповідає вимогам та розробленні рекомендацій щодо її керівництва.

Управління продукцією, яка не відповідає стандартам якості, здійснюється з метою попередження її непередбачуваного використання, доставки споживачу і уникнення витрат пов'язаних з доопрацюванням такої продукції.

Таке управління включає в себе наступні етапи, які передбачають врегулювання даної ситуації:

- 1) виявлення продукції, яка не відповідає вимогам;
- 2) її ідентифікацію;
- 3) реєстрацію продукції;
- 4) оцінку продукції, що не відповідає вимогам та прийняття рішення про її використання;
- 5) ізоляцію продукції;
- 6) аналіз та оцінку невідповідностей та причин їх виникнення;
- 7) доопрацювання продукції та усунення причин пов'язаних з невідповідністю;
- 8) верифікацію (підтвердження факту об'єктивних свідчень того, що встановлені вимоги були виконані) продукції після доопрацювання.

Послідовність етапів управління такою продукцією, розподіл обов'язків між керівництвом та керівниками підрозділів підприємства, що приймають участь у їх виконанні, вихідні документи та дані, що отримуються в процесі виконання етапів, є важливими складовими для отримання ефективного результату при реалізації даних стадій.

Проаналізуємо кожен із етапів управління продукцією, яка не відповідає стандартам.

Перша стадія процесу – це організація та визначення невідповідної продукції, яка базується насамперед на її виявленні. Таку дію можна провести при моніторингу та вимірі її на наступних етапах:

- контроль напівфабрикатів в процесі виробництва та аналізу готової продукції;
- в процесі споживання продукції споживачем.

Встановлення факту невідповідності здійснюють інженери – технологи та контролери по якості готової продукції на контрольних операціях відповідно до технологічного процесу, а також представник керівництва з якості по всьому комплексу робіт, що виконуються відповідно операціям технологічного циклу.

Другим, не менш важливим етапом є ідентифікація продукції, що не відповідає вимогам. Вона проводиться шляхом прикріплення до виробу етикетки на таку продукцію, що зазначає явище невідповідності.

Наступним після ідентифікації обов'язковим етапом є реєстрація продукції. Його суть полягає в тому, що представник керівництва з якості та керівник підрозділу при виявленні невідповідної продукції попередньо оцінює недоліки та приймає раціональне рішення про:

- оформлення «Акту про невідповідну продукцію», який реєструється інженером – технологом в Журналі обліку актів про невідповідності та зберігається в лабораторії, а також заповнюється інженером – технологом, який контролює роботу цехів.
- про виявлення причин виникнення невідповідної продукції та прийняття рішення про її подальше застосування.

Акт про продукцію, яка не відповідає вимогам передається на підпис керівнику підрозділу для визначення винуватця виникнення такої невідповідності та причин її появи в процесі виробництва. Аналіз причин, що

викликали неузгодженості та розробка заходів для їх усунення здійснює представник керівництва з якості та керівник підрозділу.

За результатами аналізу приймається одне з наступних рішень:

- усунути дефекти продукції, яка не відповідає вимогам в цеху;
- ізолювати невідповідну продукцію до прийняття технічного рішення про можливість її подальшого використання.

Необхідними є заходи, щодо попередження повторного виникнення невідподностей продукції вимогам серед яких:

- 1) аналіз невідповідностей та встановлення причин, що викликають виготовлення таких товарів;
- 2) розробка, узгодження коригуючих та попереджуючих дій для усунення причин, що створюють невідповідність;
- 3) оцінка результативності проведених заходів.

Аналіз причин, що викликають невідповідність, та розробка потенційних рекомендацій і заходів для їх уникнення здійснюють представник керівництва по якості та керівник підрозділу. Як наслідок продукція, що не відповідає стандартам ізолюється в спеціально відведених місцях. Ним являється окреме, закрите приміщення на території підприємства, яке підпорядковане керівнику підрозділу, та носить назву ізолятор браку.

Заключним етапом аналізу управління продукцією, яка не відповідає вимогам є архівація документованих результатів виконуваних робіт. Документи по управлінню такими товарами повинні зберігатися у відповідності з встановленими правилами та термінами. До уваги пропонується власне розроблена модель таблиці «Архівування документальних результатів виконаних робіт».

Архівування документальних результатів виконаних робіт

<i>Найменування документа</i>	<i>Відповідальний за оформлення документа</i>	<i>Місце зберігання контрольного екземпляру</i>	<i>Термін зберігання документа, термін</i>
<i>1. Ярлик на продукцію, що невідповідає вимогам</i>	<i>Керівник підрозділу</i>	<i>Передається разом з продукцією.</i>	<i>-</i>
<i>2. Акт про невідповідну продукцію</i>	<i>Керівник підрозділу</i>	<i>1 рік. Технологічна лабораторія</i>	<i>Архів 3 роки</i>
<i>3. Журнал обліку актів про невідповідні товари</i>	<i>Керівник підрозділу</i>	<i>1 рік після останнього обліку. Техн лабораторія</i>	<i>Архів 5 років</i>

Із запропонованої моделі спостерігається, що керівник підрозділу несе повну відповідальність за збереження документів, та в першу чергу за визначення винуватця, який створив невідповідність в процесі виробництва, тобто не дотримався вимог (Міжнародний стандарт ІСО 9001:2008).

Отже необхідно зазначити, що дотримання вимог стандартів є однією з заборук виготовлення якісної продукції та усунення проблем пов'язаних з процесом управління такими товарами на підприємстві, що зменшує витрати як економічні, так і часові. Дана процедура постійно удосконалюється та знаходиться в центрі наукових експериментів, які проводяться вченими різних категорій.

Висновки. З метою підвищення ефективності управління якістю продукції в системі менеджменту якості на підприємствах харчової промисловості, необхідно постійно розробляти і поліпшувати комплекс заходів для удосконалення системи управління якістю, шляхом неухильного системного застосування нових методів управління, розробки нової облікової документації та ефективних способів контролю, для уникнення відхилень від вимог, які зазначені в стандарті.

Збереження й примноження якісних характеристик товару має бути основним завданням функціонування кожного підприємства, адже саме вони є генератором ідей для створення нових продуктів, а відтак – гарантом утримання конкурентоспроможності, економічної безпеки й сталого розвитку підприємства.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Єріна А.М.* Статистичне моделювання та прогнозування: Навч. Посібник. – К.: КНЕУ, 2001. – 170 с.
2. *Гмурман В.Е.* Керівництво до вирішення задач по теорії вірогідності й математичній статистиці. – 8 – ме видав., стер. – М.: Вища. Шк., 2002. – 497
3. *Бєлов О.Ф., Пирожков С.І.* Про глобальні пріоритети розвитку України в програмі „Україна–2010”. – Режим доступу до статті: www.niurr.gov.ua/ukr/publishing
4. *Бердников Д.* Проблемы инновационного развития Украины и пути их разрешения // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 4. – С. 142–144.
5. *Перминов С.Б.* Малые научно-технические фирмы (зарубежный и отечественный опыт) / С.Б. Перминов, А.И. Петров. – М: Знание, 1990. – с. 287

Ю.Л. Труш.

УПРАВЛЕНИЕ ПРОДУКЦІЕЙ КОТОРАЯ НЕСООТВЕТСТВУЕТ ТРЕБОВАНИЯМ СТАНДАРТОВ В СИСТЕМЕ МЕНЕДЖМЕНТА КАЧЕСТВА

Рассмотрены главные вопросы которые связанные с управлением продукции, которая несоответствует требованиям стандартов в системе менеджмента качества и проведён анализ основных этапов процедуры управления.

